

Når den gamle kat taber sig

Når katte ældes, er det normalt at se, at de bliver roligere, opholder sig mere indendørs og nyder det fredelige liv i sofaen, hvorfor de gamle katte kan have en tendens til at tage på i vægt. En eventuel vægtøgning kan ejer søge at modvirke gennem kontrolleret fodring, hvilket er lettere nu, hvor katten måske ikke længere supplerer den daglige tildelte menu med fugle og mus.

Et godt seniorfoder vil kunne afhjælpe overvægt og flere andre aldersbetingede lidelser. Hvad katteejere ofte ikke er så opmærksomme på er, at en ændring i adfærden hos den aldrende kat, til et højere aktivitetsniveau, måske ligefrem rastløshed med tendens til irritabilitet eller ligefrem aggressivitet ikke bare er et tegn på uselskabelighed, men kan være tegn på sygdom. Adfærdsændringen kommer oftest snigende, og man opfatter ikke katten som syg, idet den virker frisk, kræver mad og opmærksomhed og i øvrigt er meget slank.

Ofte ser vi dyrlæger først katten sent i forløbet, når den trods en glubende appetit har et tydeligt, kontinuerligt

vægttab. Til de rutinemæssige sundhedseftersyn er vi på Roslev Dyreklinik derfor meget opmærksomme på at udspørge ejere af ældre katte om bl.a. dyrets adfærd, ligesom vi undersøger undersiden af kattens hals grundigt.

Lidelsen vi sådan er på jagt efter og kan behandle med gode resultater, hvis den bliver diagnosticeret, hedder hyperthyreoidisme, struma og skyldes en overproduktion af skjoldbruskkirtelhormon.

Skjoldbruskkirtelen

Kattens skjoldbruskkirtel, (glandula thyroidea) sidder som hos os mennesker på undersiden af halsen langs luftrøret. Hos katten er kirtelen delt op i 2 separate dele, på hver side af luftrøret, men der kan være kirtelvæv placeret langs hele luftrøret også inde i brystkassen, således at en forstørrelse af kirtelvævet ikke kan palperes. Skjoldbruskkirtelhormonerne kaldet T4 og T3 er med til at regulere kattens stofskifte, og for at katten kan fungere normalt, skal kirtelen producere en tilpas mængde hormon. Det er meget sjældent, at katte danner for

lidt hormon, er hypothyreoide, hvilket derimod hyppigt ses hos hunde. Til gengæld er overproduktion af T3 og T4 en lidelse, vi jævnligt ser hos ældre katte. Dele af kirtelen bliver forstørret, så man ofte kan føle den på halsen, hvis man er så heldig at få lov at mærke efter.

Kattene er som følge af sygdommen nemlig ofte meget stressede og aggressive og derfor svære at undersøge. Hos katten skyldes sygdommen oftest en godartet forstørrelse af dele af skjoldbruskkirtelen (adenom), hvorimod en overproduktion af T3 og T4 hos hunde meget oftere er en følge af ondartet kræft i skjoldbruskkirtelen.

Sygdomsudvikling og diagnosticering

Som hyperthyreoidismen udvikler sig hos katten, vil der med tiden støde andre mere alvorlige symptomer til. Katten kan få diarré eller kaste op hyppigt, får en kedelig pels, og den kan få hjertesvigt.

Når katten er påvirket af for meget stofskiftehormon igennem længere tid, vil dens puls og blodtryk stige.

Dette får hjertemuskelen til at forstørres, og standses processen ikke i tide, kan der opstå livstruende hjertesvigt. På grund af det øgede blodtryk kommer kattens nyrer også på overarbejde og kan tage skade. Primært dårlige nyrer, hvor katten tisser og drikker meget, er en hyppig lidelse hos den aldrende kat, men kan altså også være en følgelidelse til struma. Diagnosen hyperthyreoidisme kan forholdsvis let stilles ved undersøgelse af blodets indhold af T4. Det er meget vigtig samtidig at undersøge blodprøven generelt, især for at udelukke samtidig nyrelidelse.

En hyperthyreoid kat vil nemlig have en så forøget blodgennemstrømning i nyrevævet, at dette kan medføre en tilsyneladende normal udskillelse af kroppens affaldsstoffer selv hos en kat med nyrelidelse. Sættes en sådan kat i behandling for sin struma, vil blodtrykket normaliseres, nyrerne vil ikke længer kunne følge med, og affaldsstofferne vil opbygges i kroppen og gøre katten tydelig nyresyg, med opkast, manglende ædelyst, dehydrering mv. til følge.

Den hyperaktive Sisse

En ældre kat, hvis sygdom blev opdaget i tide er Sisse, en dejlig, trefarvet huskat, der igennem et nu 16 år langt liv har valgt at bo på Højriis Slot hos Vibeke Schwerin, Nykøbing. I marts måned 2008 undersøgte vi Sisse på Roslev Dyreklinik, idet katten trods det at være en grovæder, igennem de senere år er gået fra at være lidt rigeligt i stand vægtmæssigt til at være nær mager, ligesom den havde fået en lidt "kortere lunte" på sine gamle dage. Sisses drikkelyst og urinering var normal.

Katten havde været syg sommeren 2007, hvor forhøjede leverenzymværdier (ALAT) var konstateret, og havde efterfølgende fået en specifik leverdiæt for at skåne leveren. I forbindelse med undersøgelsen i 2008 blev en blodprøve igen udtaget og undersøgt, og det viste sig, at det kun var blodets indhold af kolesterol og som tidligere ALAT, der var forhøjet.

Katten havde ikke gulsot eller andre tegn på leverlidelse, så selvom der ikke kunne mærkes nogen forstørrelse af skjoldbruskkirtelen faldt mistanken på hyperthyreoidisme, idet man her tillige med forhøjet T4 ofte ser leverenzymværdien forøget.

Sisse taber sig

En undersøgelse af T4 indholdet i blodet viste, at mistanken var rigtig. Niveaulet af stofskiftehormon lå alt for højt.

En daglig, medicinsk behandling af Sisse med tabletter indeholdende et stof kaldet thiamazol blev opstartet. Thiamazol blokerer for dannelsen af skjoldbruskkirtelhormon.

Andre muligheder for behandling er kirurgisk fjernelse af hele eller dele af skjoldbruskkirtelen, hvilket kan medføre en del komplikationer eller som tilbudt indenfor de seneste år behandling med indgift af radioaktivt jod. Sidstnævnte behandling er meget præcis og bivirkningsfri, men kræver særlig miljøgodkendelse og kan i Danmark pt. kun tilbydes på KU-Life, (tidligere Landbohøjskolen) i København.

Sisse er kontrolleret med blodundersøgelser de følgende måneder, hvor T4 niveauet måles, så den rette tablet dosering kan holdes. Tillige skal det sikres, at en tidligere maskeret nyrelidelse ikke er til stede, samt at vægt, blodtryk mv. normaliseres. Sisse er senest blevet kontrolleret med blodprøve her i april måned 2009, hvor T4 indholdet i blodet lå lige i underkanten af det tilladelige, så tablet dosis er justeret ned. Katten har ellers sit normale temperament igen og har taget hele 780g på i løbet af året, hvilket er meget for en 3,6 kg kat!!

Nu hvor tablet dosis igen er ændret, har vi aftalt med Vibeke, at Sisse får målt sin T4 værdi om ca. 3 uger, for at se om den atter er tilbage i det korrekte interval.

Og mon ikke det skulle lykkes Sisse at få nogle flere år på bagen. . . . . 16 år er ingen alder, hvis man har det godt..

Dyrlæge Pia Kåber
Roslev Dyreklinik
www.roslevdyreklinik.dk

Sisse er normalvægtig igen